

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 listopada 2017 r.

Poz. 5895

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.592.2017 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 listopada 2017 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 234/XXXVI/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 26 września 2017 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Szczekociny – w części określonej w:

- § 1, § 6 i § 7 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”,
- § 3 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 97 ust. 5 ustawy w związku z art. 106 ust. 1 ustawy,
- § 4 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 97 ust. 1 w zw. z art. 101 ustawy,
- § 10 załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 97 ust 1 ustawy.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 września 2017 r. Rada Miasta i Gminy Szczekociny przyjęła uchwałę Nr 234/XXXVI/2017 w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Szczekociny.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 października 2017 r.

W toku postępowania nadzorczego organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem.

Delegację do podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 97 ust. 5 ustawy, którego Rada jednak nie przywołała w podstawie prawnej uchwały. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu „Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych”. Ustawodawca kształtuje zatem uprawnienie rady do ustanawiania określonych reguł postępowania, jakie powinien stosować podmiot kierujący do ośrodka wsparcia lub mieszkania chronionego. Podmiot ten w oparciu o ww. normy – w uzgodnieniu z osobą kierowaną – ustala opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, uwzględniając przyznany zakres usług oraz stosując ogólną zasadę, w myśl której „osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego” (art. 97 ust. 1 ustawy).

Uchwała regulująca wskazaną materię jest aktem prawa miejscowego, a zatem aktem generalnym, który swym zakresem powinien obejmować wszystkie funkcjonujące na terenie danej gminy jednostki świadczące ww. usługi, aby osoby będące adresatami mogły z treści uchwały wyczytać, jaką odpłatność mogą ponieść za pobyt w tych jednostkach. Należy podkreślić, iż norma ustrojowa, wyrażona m.in. w przepisach art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP, zobowiązuje organy samorządu terytorialnego do stanowienia aktów prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Za istotnie naruszające prawo

uznaje się te postanowienia aktu prawa miejscowego, które wykraczają poza delegację ustawową, tj. które regulują kwestie nieobjęte normą upoważniającą, włączając w to postanowienia, które powtarzają lub modyfikują przepisy aktów wyższego rzędu w hierarchii źródeł prawa.

W związku z powyższym wskazać należy, że cytowany powyżej przepis art. 97 ust. 5 ustawy uprawnia radę gminy do wskazania szczegółowych zasady ponoszenia odpłatności wyłącznie za pobyt we wskazanych jednostkach. Rada Gminy nie została umocowana do definiowania pojęć, którymi posługuje się ustawodawca, zatem słowniczek pojęć określony w § 1 załącznika do uchwały wykracza poza delegację art. 97 ust. 5 ustawy.

Podkreślenia wymaga fakt, że w załączniku do uchwały w § 1 ust. 1 Rada wskazała, że za ośrodki wsparcia uznaje: *ośrodek, schronisko, noclegownię, dom dla bezdomnych i pozbawionych schronienia*. W tym miejscu należy wyjaśnić, że zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, jakim jest udzielanie schronienia, ustalone jest w art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy. Z kolei, zgodnie z art. 48a ustawy udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w **noclegowni** albo **schronisku dla osób bezdomnych** (ust. 1) bądź w **ogrzewalni** (ust. 4). Jest to zamknięty katalog form, w jakich gmina może udzielić schronienia. Zatem, Rada Miasta i Gminy Szczekociny po pierwsze za ośrodek wsparcia udzielający schronienia osobom tego pozbawionym uznała wszystkie ośrodki wsparcia wymienione w art. 51 ust. 4 ustawy podczas gdy, w kontekście zapisów uchwały za ośrodek wsparcia należy uznać jedynie schronisko dla bezdomnych. Po drugie Rada rozszerzyła katalog form, w jakich gmina może udzielić schronienia, poprzez ustalenie w § 1 ust. 1 załącznika do uchwały zapisu dotyczącego *ośrodka oraz domu dla bezdomnych i pozbawionych schronienia* (formy nie występujące na gruncie przepisów z zakresu pomocy społecznej). Tym samym uznać należy, że Rada przekroczyła swoje uprawnienia.

Przepis art. 97 ust. 5 ustawy, nie upoważnia do ustalenia procedury przyznawania świadczeń (§ 2, § 3 załącznika do uchwały) czy określenia sposobu i terminu wnoszenia przedmiotowej opłaty (§ 7 załącznika do uchwały).

Również przepis § 4 załącznika do uchwały wykracza poza delegację art. 97 ust. 5 ustawy. Zastrzeżenia organu nadzoru budzi także przepis § 6 załącznika do uchwały, gdzie Rada ustaliła, że: *„Dobowy koszt utrzymania Świadczeniobiorcy oraz zasady regulowania odpłatności ustalone są na podstawie porozumienia zawartego między Kierownikiem MGOPS, a kierownikiem ośrodka wsparcia, na terenie którego przebywa skierowana przez MGOPS osoba.”* Zgodnie bowiem z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Zadanie to każda gmina jest zobowiązana wykonać, jednak to od jej decyzji zależy, czy zadanie to będzie realizowała samodzielnie, przy pomocy gminnych jednostek organizacyjnych, czy też przekaze je do realizacji innym podmiotom na podstawie zawartej z nimi umowy (*vide*: art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Biorąc pod uwagę, że w tym zakresie obowiązuje umowa zawarta na szczeblu jednostki samorządowej i podmiotu, któremu jednostka zleciła prowadzenie tego zadania, niedopuszczalna jest regulacja umowna pomiędzy Kierownikiem MGOPS a Kierownikiem danego ośrodka wsparcia, o której Rada Miasta i Gminy w Szczekocinach wspomniała w § 6 załącznika do uchwały.

Rada nie osiada również kompetencji do stanowienia o możliwym częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłat pobieranych za pobyt w ośrodku wsparcia. Stąd regulacje zawarte w § 10 załącznika do uchwały wykraczają poza delegację prawną uzasadniającą podjęcie kwestionowanej uchwały. Nadto należy zaznaczyć, iż kwestię tę rozstrzygnął sam ustawodawca. Obligatoryjne zwolnienie z ponoszenia opłat, przewidziane w art. 97 ust. 1 ustawy, zależne jest od spełnienia kryterium dochodowego i odnosi się do osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie kierowanej do placówki, których dochody są niższe lub równe kwotom określonym w art. 8 ust. 1 ustawy. Pominięcie tego zastrzeżenia w treści § 10 załącznika do uchwały powoduje, iż przepis ten stanowi niedozwoloną modyfikację ww. przepisu ustawy.

W ocenie organu nadzoru, powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa.

Z uwagi na wymienione nieprawidłowości wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr 234/XXXVI/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 26 września. 2017 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Szczekociny we wskazanym zakresie jest zasadne i konieczne.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jego wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta i Gminy Szczekociny
- 2) a/a.